

Za mamico.

(Črtica, spisal stric Peter.)

Zimskega dopoldneva je. Nebo zakrito s sivo plastjo oblakov, in sneg pada v debelih kosmičih na zemljo. Ostra sapa brije sem od Kamniških planin ter zaganja snežinke z vso silo prav v obraz vojaku, stoječemu na straži. Korenjaški je ta vojak, rdečih lic, modrih oči, ponosnega čela, in vojaška obleka mu pristoja tako dobro. Po polji gleda: nič se ne meni za snežinke. Vesele misli mu rojijo po glavi.

Domača vas vsa v veselju. Topiči pokajo, v zvoniku pritrkavajo in zvonovi pojo tako lepo, tako veličastno. Sem od njegovega doma se pomika v senci vitkih mlajev dolg sprevod proti cerkvi. Veselje se bere ljudem na obrazih. Kmalu so vsi v krasno okinčani cerkvi. Zvonec zacinglja, orglje zadone, pevci zapoje in maša se prične . . . Glej tam v prvi klopi ono staro ženico, kako se veselja joka! Kdo neki je? Mati njegova in brata-novomašnika . . . Ah, to bo lepo, to bo veselo čez šest mesecev na bratovi novi maši!

V sladke misli zatopljen ne zapazi dveh vojakov, ki se mu hitro bližata. Eden mu zakliče:

„Vidrih Josip! . . . Tu imate brzojavko od doma. Stotnik vam je že dovolil dopust, da morete domov. Kar pojdite! Ta bo stražil namesto vas.“

S tresočo roko odpre Vidrih list in prebere: Pridi domov! Mati smrtno bolni . . .

* * *

„Prosim vojaški vozni listek do Kozjaka!“ reče Vidrih na državnem kolodvoru bele Ljubljane.

„Osemnajst krajcarjev!“ odgovori oni in mu da listek. Vojak plača in stopi v železniški voz. Stroj zažvižga, vlak se premakne ter kmalu izgine s kolodvora. V vozu položi vojak na polico culico, v katero je dal nekaj vojaškega tobaka za svojega starega očeta, sede in se zamisli. Spomini na mladostna leta mu objamejo dušo.

Kot otroka ga deva ljubljena mamica spavat. Prekriža ga na čelu: „V imenu Boga Očeta“, na ustnih „in Sina“, in na prsih „in svetega Duha. Amen. — Zdaj pa le lepo skleni roke! — Oče naš . . .“ in on govori za njo: „Oče naš . . .“ — In ta dobra mati, ki ga je učila prve molitve, je bolna, hudo bolna.

In zopet drug spomin se mu porodi v glavi: štiri bije ura v zvoniku. Šola je končana in skozi šolska vrata se usuje kakor roj bučel iz panja tropa otrok. Med prvimi je on. Domov teče, a ker ni doma mame, mora k nji na njivo:

„Mama kruha!“ kriči že iz daleč.

„Ne bodi tak!“ ga zavrne ona. „Ali ne moreš nekoliko počakati? Saj takoj končam delo.“

Kmalu sta zopet doma. Ko stopita v vežo, vzame mamica iz omare kos črneга ajdovega kruha ter ga da njemu. Bil je zadnji, ki ga je imela pri hiši. Prihranila ga je zanj, ker je trpela rajši sama glad, kakor pa, da bi bil njen „Pepček“ lačen. — In sedaj umira ta dobra mamica in mogoče je ne najde več žive . . .

„Kozjak! Postaja Kozjak!“ zavpije izprevodnik.

* * *

Temna zimska noč. Mrzla burja brije sem od Porebra, in sneg naletava tako gosto, da se ti zdi: siva, nepred rna megla pokriva zemljo.

„Tri ure je od Kozjaka do naše vasi, a jaz hodim že skoraj štiri, pa le še nisem v fari“, je tožil naš znanec — vojak, pa gazil z velikim naporom sneg, ki mu je segal malone do kolen. Silen trud ga prevzame in noge mu zatrepečejo. Le misel na mater mu daje še moč. A ne dolgo. Skoro obnemore popolnoma in se zgrudi v sneg. Nič več ne ve, kje da je, le nekaka sladka toplota se mu širi po telesu in spanec ga premaguje . . . Kar se oglasi v bližini zvon, glas farnega zvona. In Vidrihu se zdi, da ni še nikoli tako lepo, tako milozvoneče zvonilo svetemu Florijanu, kakor ravno tisti večer.

Glas zvona in zavest, da bo kmalu doma pri materi, ga oživi. Vse sile napne; no z veliko težavo

pride vendarle do domače hiše. Bog ve, kako je zdaj le mamici, ali ji je kaj odleglo, ali ji je še hujše?

Ko odpre vrata in stopi v sobo, pogleda ga bolnica, nasmehlja se, kakor bi hotela reči: „No, si vendar prišel, samo tebe sem še čakala!“ Hoče mu seči v roko, a preslaba je: roka ji omahne, stresne se in z vzdihom: „Jezus! Marija!“ izdihne.

„Mati!“ zavpije Vidrih in se zgrudi ob postelji.

* * *

Lep zimski dan je danes. Nebo je jasno kot ribje oko, in solnce sveti tako gorko, da se topi sneg po strehah in prisojnih krajih.

Dolga vrsta pogrebcev gre za belo pobarvano krsto in moli za dušo umrlega. Ko pridejo na pokopališče, položijo nosači krsto v jamo, izkopano poleg svežega groba, duhovnik odmoli pogrebne molitve, in ne dolgo potem pokrije krsto črna prst. Pokopali so vojaka Josipa Vidriha. Ko je obležal na poti domov v snegu, se je prehladil, in vročinska bolezen ga je spravila v prezgodnji grob.

„Sedaj počiva“, reko po pogrebu gospod župnik zbranim pogrebcom, „ob strani svoje matere, ki jo je toli srčno ljubil. Smrt ju je ločila, smrt ju je zopet združila.“

Pri divjem možu.

(Pravljica. — Zapisal Slavko Slavič.)

Nekoč je živel oče, ki je imel tri sinove. Živel so daleč v samotnem gozdu in so ogljarili. Toda to delo jim ni dalo toliko zaslužka, da bi imeli za vsakdanje potrebe. Zato reče oče nekega dne sinovom: „Zrastli ste, otroci moji! Pojdite po svetu iskat sreče. Doma, kakor vidite, ne morete več živeti. Kadar se naučite, kako se lažje živi, pa pridite nazaj na dom. Posebno vidva, starejša, glejta, da se bosta naučila kaj novega.“ In bratje so odšli v svet. Oče je